

PATVIRTINTA

Mažeikių lopšelio-darželio „Linelis“
direktoriaus 2021 m. 10-01 d.
įsakymu Nr. V1-100 J. J. J.

MAŽEIKIŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „LINELIS“

KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-229 „Rekomendacijos dėl krizių valdymo mokyklose“.
2. Krizių valdymo Mažeikių lopšelyje-darželyje „Linelis“ tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja krizių valdymą Mažeikių lopšelyje-darželyje „Linelis“ (toliau – Lopšelis-darželis), Mokyklos krizių valdymo komandos narių funkcijas, darbo organizavimą ir bendradarbiavimą su Mokyklos vaiko gerovės komisija, institucijų bendradarbiavimą krizės Lopšelyje – darželyje metu.
3. Krizių valdymo tikslas:
 - 3.1. užtikrinti, kad krizės įveikimo metu ugdymo procesas Lopšelyje-darželyje vyktų įprasta tvarka arba kuo greičiau prie jos grįžtų;
 - 3.2. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.
4. Krizių valdymą Lopšelyje-darželyje koordinuoja, organizuoja ir vykdo Mokyklos krizių valdymo komanda.
5. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:
 - 5.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt;
 - 5.2. **krizė** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę įstaigos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: ugdytinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme įstaigoje, gaisras įstaigoje, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas, valstybės lygio ekstremalios situacijos ir kt;
 - 5.3. **krizės valdymas** – veiksmai, kuriuos atlieka Lopšelio-darželio administracija, Mokyklos krizių valdymo komanda ir Vaiko gerovės komisija, siekdamos įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizės valdymas apima pagalbos organizavimą, Lopšelio-darželio bendruomenės (įskaitant tėvus) bei kitų institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą įstaigos bendruomenės narių saugumu ir pan.;
 - 5.4. **Mokyklos krizių valdymo komanda** – nuolat veikianti, krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos atstovai, švietimo pagalbos specialistai, mokytojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;
 - 5.5. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti.

II. KRIZIŲ VALDYMO LOPŠELYJE - DARŽELYJE ORGANIZAVIMAS

6. Mokyklos krizių valdymo komandos paskirtis – pasirengti konstruktyviai reaguoti į krizę, o įvykus krizei įstaigoje, koordinuotai ir veiksmingai organizuoti krizės pasekmių įveikimą, atkurti įprastą Lopšelio-darželio bendruomenės veiklą, užtikrinti krizės paveiktiems Lopšelio-darželio bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą ir informuoti apie įvykį savininko teises ir

pareigas įgyvendinančią instituciją, prireikus - kitas institucijas (savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių ar kitas);

7. Krizių valdymo komanda sudaryta iš 5 narių. Komandai vadovauja Lopšelio-darželio direktorius. Komandą sudaro: lopšelio-darželio komandos vadovas; narys atsakingas už komunikaciją; narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą; narys, atsakingas už saugumą, ir narys, atsakingas už pirmos pagalbos organizavimą.

8. Mokyklos krizių valdymo komandos nariais skiriami krizės valdymui būtinų gebėjimų, tai yra komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo, savižudybės ir savižalos rizikos atpažinimo įgūdžių turintys įstaigos administracijos darbuotojai, mokytojai ir/ar pagalbos mokiniui specialistai. Mokyklos krizių valdymo komandos nariai gali būti ir įstaigos Vaiko gerovės komisijos nariais. Mokyklos krizių valdymo komandos sudėtį tvirtina Lopšelio-darželio vadovas.

9. Mokyklos krizių valdymo komanda krizės valdyme atlieka šias funkcijas:

9.1. kartu su vaiko gerovės komisija parengia preliminarų Krizės valdymo veiksmų planą, kuriame numato Krizės valdymo veiksmus (priedas Nr.1);

9.2. įvykus krizei kartu su Vaiko gerovės komisija konsultuojasi su įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija ir psichologinės pagalbos teikėju (-ais), peržiūri preliminarų Krizės valdymo veiksmų planą, pritaikant jį esamai krizės situacijai ir įvertinant Lopšelio-darželio turimus vidinius psichologinei pagalbai reikalingus resursus, esant būtinybei, iškviečia psichologinės pagalbos teikėją (-us), reguliariai aptaria esamą krizės situaciją ir tolesnius krizės valdymo veiksmus. Pasikeitus aplinkybėms priima sprendimą:

9.2.1. koreguoja Krizės valdymo veiksmų planą;

9.2.2. sustabdo Krizės valdymo veiksmus. Sustabdžius Krizės valdymo veiksmus, aptaria Krizės valdymo eigą ir numato postvencinius veiksmus.

10. Mokyklos krizių valdymo komandos narių funkcijos:

10.1. Mokyklos krizių valdymo komandos vadovas:

10.1.1. numato, kad, nesant kurio nors Mokyklos krizių valdymo komandos nario, jo funkcijoms Krizės valdyme atlikti būtų paskirtas kitas Lopšelio-darželio darbuotojas;

10.1.2. vadovauja Mokyklos krizių valdymo komandos darbui;

10.1.3. inicijuoja Mokyklos krizių valdymo komandos posėdžius krizės valdymo klausimams svarstyti.

Mokyklos krizių valdymo komandos posėdžiai krizės valdymo organizaciniams klausimams (komandos narių funkcijoms krizės valdyme pasiskirstyti, preliminariam krizės valdymo veiksmų planui sudaryti, planuoti dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, pasidalinti patirtimi ir kita) aptarti organizuojami pagal poreikį (bet ne rečiau kaip 2 kartus per metus);

10.1.4. užtikrina, kad Mokyklos krizių valdymo komandos nariai įgytų Krizės valdymo kompetencijų;

10.1.5. užtikrina, kad Mokyklos krizių valdymo komandos nariams dalyvaujant Krizės valdymo veikloje būtų paskirti asmenys jų tiesioginiam darbui dirbti;

10.1.6. įvykus krizei, nedelsiant informuoja Lopšelio-darželio savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, prireikus – kitas institucijas (savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių ar kitas);

10.1.7. įvykus krizei, susisiečia su nukentėjusio asmens artimaisiais ir (ar) policija, patikslina Krizės faktus, aptaria su asmens artimaisiais, kokia informacija apie krizę bus pateikta Lopšelio-darželio bendruomenei (administracijai, mokytojams, ugdytiniais, ugdytinių tėvams (globėjams, rūpintojams));

10.1.9. Krizės metu nedelsiant sušaukia ir informuoja apie krizę Mokyklos krizių valdymo komandą ir Vaiko gerovės komisiją;

10.1.10. informuoja administraciją ir mokytojus apie Krizės valdymo organizavimo veiksmus ir pateikia informaciją apie krizę darbuotojams. Esant poreikiui, pateikia informaciją žiniasklaidai;

10.1.11. ugdytinio ir (ar) darbuotojo mirties atveju, pasirūpina, kad jo asmens duomenys būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių ir kita; mirusiojo daiktus perduoda artimiesiems;

10.1.12. iškvietus psichologinės pagalbos teikėją (-us), informuoja Lopšelio-darželio savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją;

10.2. narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą:

10.2.1. įvykus krizei, vertina situaciją Lopšelyje-darželyje (labiausiai krizės paveiktus bendruomenės narius, bendrą bendruomenės mikroklimatą, psichologinės pagalbos teikimo poreikį) ir Lopšelio-darželio vidinius resursus, reikalingus psichologinės pagalbos teikimui;

10.2.2. bendradarbiaudamas su įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, organizuoja psichologinės pagalbos Lopšelio-darželio bendruomenei teikimo priemones (teikėjus, patalpas, laiką);

10.2.3. labiausiai krizės paveiktiems bendruomenės nariams siūlo psichologinę pagalbą ir (ar) teikia informaciją apie psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir (ar) teikia psichologinę pagalbą Lopšelio – darželio bendruomenės nariams (rengia pokalbius su bendruomenės nariais, konsultuoja bendruomenės narius individualiai ar grupėmis);

10.3. narys, atsakingas už komunikaciją:

10.3.1. reguliariai atnaujina Mokyklos krizės valdymo komandos narių ir psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) kontaktus ir užtikrina jų prieinamumą Mokyklos krizių valdymo komandos nariams ir bendruomenei;

10.3.2. bendradarbiaudamas su Vaiko gerovės komisija, psichologinės pagalbos teikėju (-ais) ar Lopšelio-darželio savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, parengia informacijos apie krizę tekstą, kuris bus skirtas Lopšelio-darželio bendruomenei, prireikus ir žiniasklaidai, bei pateikia šią informaciją Mokyklos krizių valdymo komandos vadovui;

10.3.3. konsultuoja Mokyklos krizių valdymo komandos vadovą, mokytojus, kaip informuoti apie krizę ugdytinius, ugdytinių tėvus ir žiniasklaidą;

10.3.4. paruošia informaciją apie krizę ir praneša ugdytinių tėvams (globėjams, rūpintojams);

10.3.5. vertina bendravimo su žiniasklaida efektyvumą;

10.4. narys, atsakingas už saugumo priemonių organizavimą:

10.4.1. esant krizei, susijusiai su realia ar suvokiama grėsme Lopšelio-darželio bendruomenės narių civiliniam saugumui, nedelsiant imasi priemonių, užtikrinančių bendruomenės narių saugumą, ir informuoja Mokyklos krizių valdymo komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia policiją ir (ar) priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

10.4.2. po krizės vertina saugumo priemonių efektyvumą;

10.5. narys, atsakingas už pirmos pagalbos organizavimą:

10.5.1. esant realiai ar suvokiamai grėsmei Lopšelio-darželio bendruomenės narių sveikatai ir (ar) gyvybei, nedelsiant nustato sužeistus Lopšelio-darželio bendruomenės narius, inicijuoja pirmos pagalbos teikimą ir informuoja Mokyklos krizių valdymo komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia greitąją medicinos pagalbą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

10.5.2. rūpinasi, kad krizės atveju būtų priemonių, reikalingų pirmajai pagalbai suteikti;

10.5.3. numato vietą (-as) Lopšelyje-darželyje, kur galėtų būti teikiama pirmoji pagalba;

10.5.4. po krizės vertina pirmosios pagalbos organizavimo efektyvumą.

11. Mokyklos krizių valdymo komanda numato preliminarų veiksmų planą įvykus krizei:

11.1. Nedelsiant po įvykio:

11.1.1. sukviesti Mokyklos krizių valdymo komandą, prisiminti kiekvieno funkcijas ir atsakomybę:

11.1.1.1. sukviesti mokytojų pasitarimą, kurio metu instrukuoti mokytojus apie tai, kaip reikėtų pateikti informaciją ugdytiniams, jų tėvams; kaip padėti vaikams reikšti emocijas ir reaguoti į įvykį;

11.1.1.3. priminti pagrindines Mokyklos krizių valdymo komandos narių ir mokytojų funkcijas;

11.1.1.4. suteikti informaciją apie tai, kur ir kaip bus teikiama pagalba;

11.1.1.5. suteikti neatidėliotiną pagalbą tiems, kuriems jos labiausiai reikia;

- 11.1.1.6. pirmosios dienos pabaigoje aptarti pagrindinius dienos įvykius, numatyti svarbiausius kitos dienos veiksmus;
- 11.2. Kitą dieną:
 - 11.2.1. organizuoti tolesnį pagalbos teikimą Lopšelio-darželio bendruomenės nariams;
 - 11.2.2. vykdyti šviečiamąją veiklą, slopinti gandus;
 - 11.2.3. aptarti tėvų informavimą ir prevencinio švietimo klausimus;
 - 11.2.4. dienos pabaigoje aptarti pagrindinius įvykius, numatyti tolesnius veiksmus;
- 11.3. Vėlesnėmis pirmosios savaitės dienomis:
 - 11.3.1. organizuoti trumpus esamos situacijos aptarimus;
 - 11.3.2. tęsti numatytų pagalbos priemonių įgyvendinimą;
- 11.4. Mokyklos krizių valdymo komandai nusprendus, kad situacija normalizavosi, konkrečios Krizės valdymo veikla nutraukiama;
- 11.5. Mokyklos krizių valdymo komanda, įgyvendinusi Krizės valdymo plane numatytus veiksmus, įvertina Krizės valdymo veiksmų sėkmingumą ir priima reikiamus sprendimus, bei koreguoja Krizės valdymo Lopšelyje-darželyje veiksmų planą.

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 12. Visi pagalbą krizinėje situacijoje Lopšelyje-darželyje teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

MAŽEIKIŲ LOPŠELIS – DARŽELIS „LINELIS“

KRIZĖS VALDYMO VEIKSMŲ PLANAS

2021-10-07

(data)

1. Lopšelio-darželio bendruomenės narys, gavęs informaciją apie krizę Lopšelyje-darželyje, nedelsdamas informuoja Mokyklos krizių valdymo komandos vadovą - direktorę Saulę Sadauskienę, tel.8-682 36186

Jai nesant, jos įgaliotą atstovą direktorės pavaduotoją ugdymui Jurgitą Karkliuvienę, tel.8 443 20780, 8 618 56887

2. Mokyklos krizių valdymo komandos vadovas susisiekiama su nukentėjusiojo asmens artimaisiais ir (ar) policija, patikslina krizės faktus (kas, kur ir kada įvyko) ir informaciją, kuri galėtų būti pateikta Lopšelio-darželio bendruomenei.

3. Mokyklos krizių valdymo komandos vadovas nedelsdamas sušaukia Mokyklos krizių valdymo komandos ir Vaiko gerovės komisijos posėdį.

Mokyklos krizių valdymo komandos narių vardai, pavardės, telefono nr., funkcijos krizės valdymo metu:

- Direktoriaus pavaduotoja ugdymui – Jurgita Karkliuvienė, atsakinga už komunikaciją
Tel.8 - 443 20780, 8 - 618 56887,
- Direktoriaus pavaduotoja ūkiui – Dijana Gabalienė, atsakinga už saugumą
Tel. 8 - 443 20780, 8 - 612 08090,
- Socialinė pedagogė Raimonda Veličkienė, atsakinga už psichologinės pagalbos organizavimą ir teikimą. Tel. 8 - 443 20780, 8 - 698 34621
- Maitinimo organizavimo ir higienos priežiūros specialistė – Dalia Ruginienė, atsakinga už pirmos medicininės pagalbos organizavimą. Tel. 8 - 443 20780, 8 - 624 62939

4. Mokyklos krizių valdymo komandos vadovas informuoja apie krizę Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją (valstybinės Mokyklos – biudžetinės įstaigos).

Įstaigos pavadinimas - *Mažeikių rajono savivaldybės švietimo skyrius*

Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyriausioji specialistė Nijolė Zakalskienė, tel. 8 – 443 95332

5. Mokyklos krizių valdymo komanda kartu su Vaiko gerovės komisija posėdžio metu aptaria šiuos klausimus (priklausomai nuo konkrečios krizės situacijos posėdžio darbotvarkė gali būti papildyta įtraukiant kitus aktualius klausimus arba sutrumpinta, jei kai kurie klausimai neaktualūs konkrečios krizės situacijoje):

5.1. Įvertina krizės paveiktų asmenų grupes (kurie Lopšelio-darželio bendruomenės nariai gali būti labiausiai paveikti);

Labiausiai krizės paveiktos asmenų grupės:

5.2. Įvertina turimus psichologinės pagalbos Lopšelyje-darželyje resursus, jei jų nepakanka, kreipiamasi į psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir informuoja Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją (valstybinės Mokyklos – biudžetinės įstaigos).

Psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) vardas, pavardė, telefono nr., el. paštas: Mažeikių r. Pedagoginė psichologinė tarnyba, tel.8 443 20341, el. paštas: pptmazeikiai@gmail.com

5.3. Sutaria, kokia informacija apie krizę ir jos valdymo veiksmus bus pateikiama atskiroms Lopšelio-darželio bendruomenės grupėms (vaikams, tėvams (globėjams, rūpintojams), lopšelio-darželio darbuotojams, žiniasklaidai). Taip pat sutaria, kas, kada ir kokia forma pateiks parengtą informacinį tekstą;

5.4. Esant būtinybei sprendžia apie papildomų civilinės saugos ir (ar) greitosios medicinos pagalbos priemonių reikalingumą (policijos ir (ar) priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, greitosios medicinos pagalbos iškvietimą (bendrosios pagalbos telefonu 112));

5.5. Svarsto būtinybę informuoti apie krizę kitas įstaigas ar institucijas (pvz., Vaiko teisių apsaugos skyrių, kitas mokyklas, kurias gali paveikti krizė ar kt.) ir bendradarbiauti su jomis organizuojant ar vykdant krizės valdymo veiksmus;

5.6. Mirties atveju aptaria dalyvavimą laidotuvėse (visi lopšelio-darželio bendruomenės nariai turi būti informuoti apie laidotuvių laiką ir vietą; laidotuvėse dalyvauja tik norintys darželio bendruomenės nariai);

5.7. Atsižvelgus į konkrečios krizės aplinkybes ir remiantis posėdžio metu priimtais sprendimais kartu su Vaiko gerovės komisija, rekomenduotinai konsultuojantis su Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinės Mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąja institucija (savivaldybės Mokyklos – biudžetinės įstaigos), savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (dalyvių susirinkimo) (valstybinės ir savivaldybės Mokyklos – viešosios įstaigos), savininku (dalyvių susirinkimo) (kitų Mokyklų) ir psichologinės pagalbos teikėju (-ais), tikslina preliminarų krizės valdymo veiksmų planą;

5.8. Numato kito Mokyklos krizių valdymo komandos posėdžio vietą ir laiką.

6. Apie krizę informuojama Lopšelio-darželio bendruomenė.
 7. Labiausiai nukentėjusiems asmenims teikiama psichologinė ir (ar) kita pagalba.
 8. Pasirūpinama, kad visiems Lopšelio-darželio bendruomenės nariams būtų prieinama informacija apie psichologinės pagalbos galimybes.
 9. Vaiko ar kito bendruomenės nario mirties atveju pasirūpinama, kad jo vardas, pavardė būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių, pasirūpinama mirusiojo daiktais.
 10. Mokyklos krizių valdymo komanda reguliariai aptaria krizės valdymo veiksmų eigą, veiksmingumą, prireikus keičia, koreguoja krizės valdymo veiksmų planą.
-